

75 година формирања
партизанске авијације НОВЈ 1942. године

ВАЗДУХОПЛОВНИ

Издаје: Удружење пензионисаних војних летача
и падобранаца Србије. ЗЕМУН, Штросмајерова број 1
www.udruzenjepvlps.org

БИЛТЕН
Број 67, јул 2017. године

Обележена осамдесета годишњица погибије pilota Бошка Петровића У СЛАВУ СРБИНА АСА ШПАНСКОГ НЕБА

Представници Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије – Ветерани РВ и ПВО, обележили су 18. јула 2017. године осамдесету годишњицу од погибије pilota Божидара Бошка Петровића – ваздушног аса шпанског неба, који погине врелог јула 1937. године у одбрани Мадрида.

Божидар Бошко Петровић припада плејади наших изузетних ваздухопловаца, небеских витезова, који полако тону у заборав и нестају из меморије народа, јер им нити историја, нити држава нису одредиле место које су заслужили. Немају спомен обележја, њихових имена и њихових дела нема у историјским књигама, нема их у „званичним“ државним протоколима и меморијалима; једино се о њима брину поједина удружења, попут УПВЛПС, који упркос тешкоћама, упорно наставља борбу за чување од заборава наших асова авијације на које би сви требало бити поносни.

Бошко Петровић је са 25 година живота постао познати фудбалер и репрезентативац Југославије, студент права и одличан пилот. Био је антифашиста, опредељени револуционар, борац за социјалну правду слободу и мир. Прикључио се Интернационалним бригадама у Шпанском грађанском рату и постао пилот "Глориосе" - славног републиканског ваздухопловства, где је успео да за месец и нешто дана обори осам фашистичких авиона (5 самостално и три у садејству) што га сврстава у круг небеских бесмртника и ваздушних асова, међу Србима свакако највећег. Али ко то у нас зна?

Рођен је 7. априла 1911. године у Белој Паланци, као син полицијског службеника пореклом из Ивањице. После Првог светског рата, Бошкова породица се сели у Београд, где отац постаје начелник полицијске станице на Врачару. Бошко завршава гимназију и уписује Правни факултет. Бави се фудбалом и постаје познати играч и репрезентативац. Играо је у „Јавору“ из Ивањице, „БСК“-у из Београда, „Војводини“ из Новог Сада, „Мачви“ из Шапца.

Пилот Божидар Бошко Петровић

У Новом Саду служећи војни рок 1934. у Ваздухопловству војске Краљевине Југославије, у Пилотској школи Првог ваздухопловног пука у Новом Саду стиче звање резервног официра-пилота ловца. Наредних година усавршава пилотажу и спрема се за ваздушног борца. Мотив за авијацију дао му је старији брат Владета Петровић, пилот поморског ваздухопловства који се прославио у Априлском рату 1941. године и једини извео јединицу, летом од преко 1000 километара, код савезника на Блиски Исток.

Понесен идејама правде и слободе, антифашизма и интернационализма, са стотинама добровољаца из Југославије, Бошко Петровић одлази у Шпанију 1937. године и прикључује се ваздухопловству Шпанске републике. Храбро се бори и у периоду јуни - јули остварује пет појединачних и три групне ваздушне победе.

У јеку броби за Мадрид Бошко је погинуо 12. или 18. јула, тачно се не зна. Не зна се ни место његове сахране. Као скроман белег овом храбром човеку и највећем асу нашег ваздухопловства у кругу стадиона ФК у Београду постављена је од старне ФСЈ, на скровитом месту спомен-плоча посвећена њему, а поред плоче чувеном Милутину Ивковићу Милутинцу.

Удружење пензионисаних војних летача и падобранаца Србије – Ветерани РВ и ПВО, свеке године положице цвеће крај спомен плоче Бошку Петровићу и тако чува од заборава сећање на небеског аса, фудбалера и човека који је својом скромношћу и херојством заслужио и много више.

Тако је било и 18. јуна 2017. када су чланови УПВЛПС изашли на Стадион ФК „Партизан“ положили цвеће, одали пошту Бошку Петровићу и евоцирали сећање на његов живот и његове ваздушне борбе. Манифестацији су присуствовали: генерали Јеврем Цокић и Видосав Ковачевић, затим Милорад Ђошић, Спасоје Ђого и члаови УПВЛПС: Златомир Грујић, Ристо Шпирић, Вићентије Јовелић, Момчило Ракић, Лука Шевић, Фрањо Фабијанец, Мирко Бошњак и Слободан Васић.

Спомен плоче Божидару Бошку Петровићу и Милутину Ивковићу Милутинцу на стафиону ФК "Партизан"

Чланови УПВЛПС - Ветерани РВ и ПВО испред спомен плоче Божидару Петровићу

ОБЕЛЕЖЕН 1. ЈУЛИ ДАН ВЗ “МОМА СТАНОЈЛОВИЋ”

Дан Ваздухопловног завода „Мома Станојловић“ – 1. јул, обележен је у Батајници. Уз запослене у Заводу и пензионере, као и предходне директоре Завода, представнике Министарства одбране и Војске Србије, представнике факултета, цивилних организација, предузећа и пословних сарадника, свечаности је присуствовао и заменик команданта РВ и ПВО бригадни генерал Сава Миленковић. Присутне је поздравео директор Завода пуковник мр Деспот Јанковић. Рекао је да у Заводу дубоко верују у нераскидиву везу Ратног ваздухопловства и његовог ремонтног завода и да би та веза опстала неопходно је у Завод примити нове људе, послати те људе на обуку, извршити опремање завода, увести нове технологије и остварити што приснију сарадњу са великим светским компанијама које се баве овом делатношћу. На свечаности су додељене стимулативне мере и похвале.

БОЈЕВО ГАЂАЊЕ 250. рбр за ПВД

Припадници 250. рбр за ПВД Војске Србије, са колегама из Бугарске армије, успешно су 18.07.2017. извршили бојево гађање циљева у ваздушном простору на полигону „Шабла“ у Бугарској. Заједничком бојном гађању припадника две војске присуствовао је председник Републике Бугарске Румен Радев, који се по доласку на полигон на обали Црног мора сусрео и са замеником команданта РВ и ПВО бригадним генералом Савом Миленковићем и заступником команданта 250. рбр пуковником Миланом Поповићем.

Генерал Миленковић је оценио гађање одличним, иако је вршено у неповољним метео-условима, а наши ракеташки су извршили бојно гађање и оборили све мете. Сарадња са ваздухопловним снагама Бугарске, почела је 2010. године, а овогодишње гађање четврти је сусрет српских и бугарских ракеташа. На полигону бугарске армије на Црном мору недалеко од Варне, припадници РВ и ПВО ВС успешно су изводили гађања 2010, 2011. и 2013. године.

ВАЗДУХОПЛОВНА ХРОНОЛОГИЈА

- **2. августа 1893. године**, наређењем краља Србије Александра Обреновића предвиђено је да се у свакој дивизији образују ваздухопловна одељења.

- **2. августа 1924. године**, на Светог Илију, први пут је на војном аеродрому у Новом Саду, касније названом “Југовићево” установљена и прослављена крсна слава пилота и механичара.

- **3. августа 1884. године**, у Шапцу је рођен Милош Илић, један од првих шест српских пилота. Његова диплома ФАИ носи број 1028 из августа 1912. године. Умро је у Београду 1960. године.

- **4. августа 1914. године**, Србија је затражила од Француске да јој пошаље у помоћ 12 авиона (2 ескадриле) са пилотима и механичарима. Но, тој молби није услишено до пролећа 1915. године.

- **5. августа 1916. године**, у Крагујевцу је рођен народни херој Момчило Мома Станојловић. Био је поручник авијације пилот у ваздухопловству Краљевине Југославије. У НОР-у је био командант Крагујевачког батаљона Прве пролетерске бригаде. Погинуо је на Сутјесци 13. јуна 1943. године. Његово име носи наш Ваздухопловно-ремонти завод у Батајници.

- **7. августа 1916. године**, школовање је завршила Прва класа ваздухопловних извиђача српске војске. Извиђачи су распоређени у ескадриле на Солунском фронту.

- **8. августа 1927. године**, на аеродрому Земун је одржано прво спортско падобранско такмичење земаља Мале Антанте.

- **9. августа 1914. године**, Ваздухопловна команда српске војске је пребазирала у Ваљево ради подршке дејстава Треће армије.

- **9. августа 1916. године**, капетан Антић, шеф српског особља у француско-српској ескадрили Ф.84, извршио је прво извиђање на Солунском фронту.

- **9. августа 1945. године**, расформиран је Оперативни штаб Групе ваздухопловних дивизија, па су 11. ловачка и 42. јуришна ваздухопловна дивизија непосредно потчињене Команди Ратног ваздухопловства.

- **10. августа 1932 године**, по пројекту архитекте Војина Симео-

новића, почела је градња Дома аероклуба на углу Узун Миркове и Краља Петра Првог.

- **10. августа 1945. године**, формиран је Ваздухопловно опитни центар (ВОЦ) у Батајници.

- **10. августа 1946. године**, формиран је Ваздухопловнотехнички институт (ВТИ) у Жаркову.

- **13. августа 1914. године**, српски авиони су први пут извиђали аустроугарске мостобране на Сави и Дрини.

- **14. августа 1948. године**, основан је Ваздухопловни савез Југославије (ВСЈ).

- **15. августа 1916. године**, капетан-пилот српске војске Миодраг Томић је извршио први борбени лет на Солунском фронту.

- **18. августа 1944. године**, Прва ловачка ескадрила НОВЈ је била са аеродрому Кане у Италији, извршила први борбени задатак над територијом Југославије.

- **27. августа 1914. године**, десила се прва ваздушна борба код нас, када су аустроугарски авиони напали авион Миодрага Томића.

- **27. августа 1927. године**, током прелета Алпа за време Међународне ваздухопловне утакмице у Цириху, погинули су у удесу авиона Потез 25, ваздухопловни потпуковник Живорад Петровић, командант Првог ваздухопловног пука и поручник Драгољуб Пајевић.

- **28. августа 1927. године**, одржана је прва Словенска ваздухопловна утакмица, на којој су учествовале екипе Пољске, Чешке Републике и Краљевине Југославије. Летело се од Београда до Варшаве и натраг.

- **29. августа 1914. године**, формирано је Аеропланско одељење шумадијске дивизије првог позива народне војске. Имало је једног пилота, потпоручника Миодрага Томића, те један авион, 10 војника, 1 запрежна кола и 3 возара.

- **31. августа 1944. године**, приликом напада на немачки воз код Дрниша, погинуо је пилот Прве ескадриле НОВЈ, заставник Александар Вуковић.

„АЕРОДРОМ ПУКОВНИК ПИЛОТ МИЛЕНКО ПАВЛОВИЋ“ БАТАЈНИЦА – БЕОГРАД.

Идеја да аеродром Батајница добије име присутна је дуже време. На скупу поводом Дана 204. вбр 2. децембра 2015. године, бригадни генерал Предраг Бандић командант бригаде, предложио је да се формира комисија која ће размотрити то питање. Одређен је председник и састав комисије. Састанку је присуствовао и генерал-мајор Ранко Живак, командант РВ и ПВО, који се одобрио наведени предлог.

Рад и предлог комисије

Комисије за назив аеродрома Батајница је усвојила пословник о раду и критеријуме по којима је разматрала предлоге, и на састанку 28. јануара 2016. године, којем су присуствовали: Златомир Грујић (председник) и Војислав Стојановић, УПВ/ЛПС; Бориша Мандић, Удружење пилота „М2+“; Валериј Ловре, Удружење пилота „Курјаци са Ушћа“; потпуковник Еленков Милан и заставник Саша Јовановић из 204. вбр, расправљала о више кандидата:

1. пуковник Коста Милетић (1874-1953), балонер (аеронаут), командант Ваздухопловне команде Српске војске 1912-1918. Нема спомен-обележје.

2. пуковник Миодраг Томић (1888-1963), пилот ловац, командант 6. ваздухопловног ловачког пука и прве ловачке бригаде. Нема спомен-обележје.

3. мајор Бранко Вукосављевић (1887-1919), пилот ловац, командант Српске аеропланске ескадре и први командант ваздухопловства Краљевства СХС. Нема спомен-обележје.

4. потпуковник Божидар Костић (1901-19 ?), пилот ловац, командант 6. ловачког пука. Нема спомен-обележје.

5. пуковник Миленко Павловић, пилот ловац, командант 204. ловачког авијацијског пука.

За сваки предлог дато је образложење, а према усвојеним критеријумима, које постоји у архиви и достављено надлежним органима.

После расправе и усаглашавања ставова, јединствено је усвојен предлог да се аеродрому Батајница додели назив: „Аеродром пуковник пилот Миленко Павловић“ Батајница – Београд.

Образложење:

Пуковник Миленко Павловић, командант 204. лап, пилот ловац, погинуо је 4. маја 1999. године, у борбеном лету на авиону МиГ-29 изнад Ваљева, погођен од авијације НАТО. Оборен је изнад родног краја. Његов јуначки чин, у 41. дану рата против надмоћног агресора, постао је симбол херојства српских пилота, слободарског духа и непопора српског народа, његове војске и ваздухопловаца.

Миленко Павловић је припадао средњој генерацији пилота, био је у успону каријере, имао је само 40 година.

Предлог да аеродром Батајница носи име пуковник Миленко Павловић утемељујемо на следећим чињеницама:

- погинуо је у авиону на борбеном задатку;
- био је командант 204. лап и целокупну своју летачку каријеру остварио је у тој јединици на а. Батајница;
- био је врстан пилот и старешина са угледом и поверењем у својој јединици, на а. Батајница и у РВ и ПВО и Војсци;
- имао је висок углед и поверење у народу, о чему сведочи и велики број призања која су му додељена;
- његов лик и војнички пример надахњују и делом повезује старије и млађе генерације, човек је свог времена запамћен по свом примерном односу према служби, Отаџбини и народу.

Комисија упућује овај предлог надлежним органима на даље поступање.

Пуковник Миленко Павловић

Према критеријуму по коме су разматрани сви кандидати: летачко звање, летачка способност, врста и тип ваздухоплова, када је постао пилот и где; дужност - функција, чин, јединица – установа, време када је био на дужности; учешће у рату (који рат, кад, дужност, задатак, исход); време и место смрти: мир или рат, обука или редовна делатност, болест, старост, насилна или природна

смрт, друге околности; углед у војсци и друштву исказан кроз: војна и друштвена признања (домаћа и страна), спомен-обележја, меморијале и друге облике сећања (називи улица, установа, организација и сл); године старости током обављања службе и у тренутку смрти; школовање, стручно усавршавање у земљи и иностранству (држава, место, време, назив школе и сл); историјска дистанца и препознатљивост места, улоге и доприноса изградњи и развоју РВ и ПВО, конкретно 204. лап, 204. вбр и аеродрома Батајница; историјско наслеђе: спомен-изложбе, спомен-поставке; популарни и стручни чланци, књиге и др.

Конкретно, према тим критеријумима:

Пуковник Миленко Павловић, пилот ловац, ловачки авиони МиГ-21 и МиГ-29 РВ и ПВО СРЈ; пилот, командир авијацијског одељења, командант авијацијске ескадриле, начелник штаба и командант 204. ловачког авијацијског пука; командант пука у 39-тој години; завршио ваздухопловну гимназију, Ваздухопловну војну академију (1982. године 31. класа), Генералштабну школу Војске Југославије 1996. године; за време НАТО агресије командовао је 204. ловачким пуком са седиштем команде на аеродрому Батајница; погинуо је у борбеном лету, оборен од НАТО авијације 4. маја 1999. године близу Ваљева, изнад родног краја. Важнија државна и друштвена признања - за живота: Медаља за војничке врлине; Орден за војне заслуге са sreбрним мачевима (1988); освојено прво место у такмичењу пилота ловачке авијације у ватреној ефикасности и извиђању из ваздуха; звање Инструктора летења (1998). Постхумно: Повеља са Златном плакетом Општине Осечина (1999); Орден заслуге у области одбране и безбедности првог степена (1999); Златни ловачки орден у знак признања за заслуге на унапређењу ловства од Ловачког савеза Србије (1999); Захвалница за успешно руковођење и командовање 204. лап

(1999); Орден за храброст (1999); Почасни позлаћени летачки знак (2001); Официрска сабља (2002); Златни летачки знак (2006); Орден Светог Владике Николаја – Православна епархија Ваљевска (2011); За част, храброст, витештво и неговање традиције српских ослободилачких ратова, Српска круна доделила му је признање Свети ратници, на Видовдан 2011. године. Постоје три улице које носе име по Миленку, и то у Ваљеву, Батајници и Новој Пазови, као и ловачко удружење и фудбалску клуб у Горњем Црнићеву, а спомен-обележја у Ваљеву, Осечини и његовом родном селу Горњем Црнићеву.

Наведени предлог достављен је: Команди РВ и ПВО, команданту; Команди 204. вбр, команданту; Управи за ТСВ МО, начелнику; УП „М2+“; УП „Курјаци са Ушћа“; УПВ/ЛПС.

3. Грујић

Пуковник Миленко Павловић

Аеродром Батајница - изглед из педесетих година прошлог века

Руски стратешки бомбардери гађали најновијим крстарећим ракетама

Руски стратешки бомбардери су спровели ваздушне ударе на терористичке циљеве у Сирији, користећи савремене ИКС-101 стратешке крстареће ракете. Неколико складишта оружја и командни центар терориста је уништено током удара на позиције терориста у близини границе сиријских провинција Хама и Хомс. "Три велика складишта оружја и муниције заједно са командним центром у близини града Акербат уништено је у ударима, што је потврђено објективним мерама контроле".

Најновије руске стратешке крстареће ИКС-101 су коришћене у ударима. Док је ефективни домет ракета до 4.500 км, удари су наошени са око 1.000 км. Ту-95МС бомбардери су полетели из ваздухопловне базе у близини јужног руског града Енгелса и наставили пут Сирије након допуне горива у ваздуху.

Су-30СМ борбени авиони који су стационирани у Хмеимим ваздухопловној бази у Сирији, пружили су подршку и заштиту стратешким бомбардерима. Сви авиони су се вратили у своје базе, након успешно завршене мисије, стоји у саопштењу руске војске. ИКС-101 крстареће ракете су први пут употребљене у борбеним дејствима током руске ваздушне кампање у Сирији која је почела крајем септембра 2015. Главна ваздушна група која се састоји од ловаца-бомбардера за блиску ваздушну подршку стационирана на Хмеимим аеродрому у Сирији, а стратешка ваздушна флота је подржава ракетним ударима на високо-приоритетне циљеве. *Восток, РТ, 05.07.2017. год.*

Руска авијација извршила шест пресретања извиђачких авиона

Борбени авиони ваздушно-космичких снага Русије четири пута су у последњих недељу дана подизани ради пресретања, стоји на сајту Министарства одбране Русије.

Према инфографици коју је објавило Министарство, ваздушни надзор дуж граница Русије извршило је девет авиона. У саопштењу се напомиње да нарушавање ваздушног простора Русије није дозвољено.

Прошле недеље Министарство је известило о шест пресретања извиђачких авиона. Саопштено је да су страни авиони извршили 15 извиђачких летова у близини руске границе. *Извор: Восток, РТ, 07.07.2017. год.*

Можда је најскупље борбено чудо, али...

Компанија Локид Мартин профитирала је захваљујући највише продаји авиона типа Ф-35. Повећан обим продаје тог борбеног авиона помогла је Локид Мартину, који је највећи добављач војне опреме у САД, да извести о бољим приходима од очекиваних. Ф-35, често у медијима називан и најскупљом грешком на свету, прави Локид у партнерству с другим земљама, међу којима је и Велика Британија, која је наручила 24 авиона тог типа.

ЛМ је објавио раст од 5% у другом кварталу, на 942 милиона долара. Компанија је такође повећала своје прогнозе продаје и добити за 2017.

Из компаније су саопштили и да је продаја у аеронаутичком половању, што је њихов најважнији сектор, порастао за скоро 20% у другом кварталу ове године.

Председник Доналд Трамп. *Извор: Б92, 19.07.2017.*

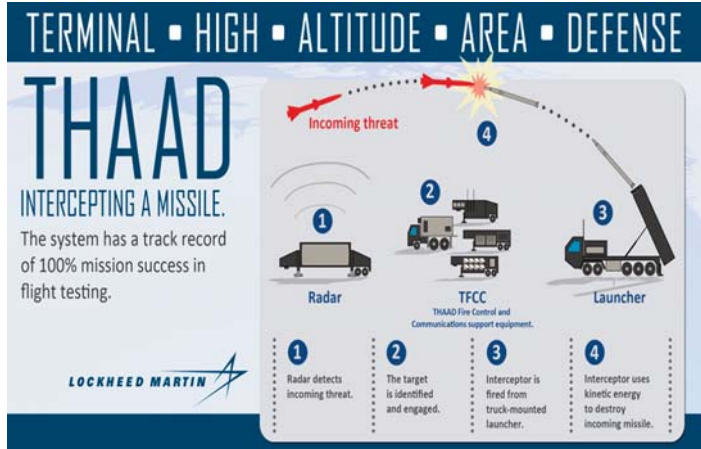
САД тестирале систем ПРО

Америчке снаге извеле су успешно тестирање система за пресретање ракета, саопштили су амерички војни званичници.

Ракета средњег домета лансирана је са носача авиона Ц-17 из Пацифика, а јединица ТХААД на Аљасци је уочила, пратила и пресрела metu, наводи се у саопштењу америчке агенције за ракетну одбрану.

Тестирање такозваног ТХААД система, који САД желе да распореде у Јужној Кореји, обављено је два дана након што је Северна Кореја извела другу пробу своје балистичке ракете.

Претходно је Пјонгјанг упозорио Вашингтон да ће предузети одлучне кораке у случају да САД појачају санкције против Северне Кореје, преносе медији. *Восток, РТ, Објављено: 31.07.2017. год.*

Ваздухопловни билтен излази месечно. Примерци су бесплатни за чланове УПВЛПС. Текстове написали, уредили и припремили Златомир Грујић и Милан Ракић.
E-pošta: zlgrujic@gmail.com
www.udruzenjepvlps.org

Шаљите нам своје прилоге, предлоге и фотографије